

Water en bodem sturend

Op 25 november is de kamerbrief “Water en bodem sturend” gepubliceerd. Hieronder volgt per thema (1) water en (2) bodem de belangrijkste zaken uit deze kamerbrief.

Algemeen:

- We lopen steeds vaker tegen de grenzen van het water- en bodemsysteem aan.
- Het veranderende klimaat zet alles op scherp: de afgelopen jaren is er sprake van meer wateroverlast, droogte en hittestress.
- De brief heeft de uitstraling om water en bodem meer sturend te laten zijn in de ruimtelijke ordening, zodat we in een ander en grillig klimaat kunnen blijven leven, wonen en werken. In een veilige omgeving, met een gezonde bodem, voldoende en schoon water. “De tijd van vrijblijvendheid is voorbij”.
- De kamerbrief sluit aan bij de systematiek van het NPLG, waarin structurerende keuzes worden benoemd.
- Dit leidt tot de volgende uitgangspunten:
  - Niet afwantelen (1) op toekomstige generaties, (2) naar andere gebieden of functies en (3) van privaat naar publiek.
  - Meer rekening houden met extremen. Tevens moeten wij ons bewust worden dat niet alle schade is te voorkomen.
  - In samenhang omgaan met wateroverlast, droogte en bodem. “Nederland moet weer een *spons* worden in plaats van een *vergiet*”.
  - Meerlaagsveiligheid – aandacht voor waterveiligheid
  - Minder afdekken, minder vergraven, minder verontreinigen – duurzamer omgaan met de bodem (vitaliteit)
  - Integrale aanpak in de leefomgeving – actief zoeken naar functiecombinaties in gebiedsprocessen en – programma’s
  - Comply or explain – om bepaalde doelen te behalen zijn onontkoombare en juridisch afdwingbare maatregelen nodig.

De uitwerking hierboven heeft zijn uitwerking via de thema’s (1) water en bodem, (2) woningbouwopgave en bebouwd gebied en (3) specifiek voor Midden-Drenthe de uitwerking voor de hoge zandgronden.

Structurerende keuzes water:

1. Voldoende water
2. Schoon en gezond water
3. Ruimte voor water

Context:

- Het watersysteem moet weerbaar zijn tegen droogte en wateroverlast
- Het watersysteem moet schoon zijn (KRW 2027). Voorbeelden: chemische (bestrijdings)middelen, stikstof (nitraat), medicijnresten, temperatuur (koelwater). Dit zou in 2027 consequenties kunnen hebben waar bepaalde activiteiten zijn toegestaan in zoneringen langs waterlopen waar de KRW-verplichting geldt. Voor Midden-Drenthe danwel de RUD heeft dit ook impact op de vergunningverlening, toezicht en handhaving.

- Ruimte creëren in onze ruimtelijke inrichting voor de trits: vasthouden, dan bergen en dan pas afvoeren. De gemeente Midden-Drenthe heeft veel beekdalsystemen. Aandachtspunt: het zoeken naar maximale synergie in de functiecombinates.
- Bodemverbetering en een verbeterde sponswerking kunnen aanvullend bijdrage leveren aan de beschikbaarheid van voldoende water (ten tijde van droogte) en tegelijkertijd bijdragen aan het voorkomen van wateroverlast. Ingezet kan worden op het vergroten van de grondwateraanvulling, hogere grondwaterstanden, vertragen van de waterafvoer (hermeandering) en duurzaam bodembeheer (beter water vasthouden)

Structurerende keuzes bodem: naam

Structurerende keuzes bebouwd gebied:

1. De risico's van wateroverlast, bodemdaling en drinkwaterbeschikbaarheid (zie ontwikkelingen WMD in Beilen) zijn sturend bij de locatiekeuze en inrichting van woningbouw. Nieuwbouw zal niet worden gerealiseerd op die locaties waar later spijt van wordt gekregen.
2. Locaties waar in de toekomst ruimte nodig is voor waterberging worden niet (meer) benut voor woningbouw. Waterschap Drents Overijsselse Delta is momenteel aan het onderzoeken waar en hoeveel waterbergingslocaties langs de Beilerstroom moeten komen.
3. Voor nieuwbouw wordt verwacht om de maatlat voor klimaatadaptieve en natuurinclusieve maatregelen toe te passen. Deze maatlat is nog niet gereed. Actie: Theo.
4. Als overheid sturen we op zo min mogelijk afdekking van de bodem. Dit komt ook aan de orde in de LAS en LUA (minder verstening).

Tot slot nog een belangrijke noot (lees: toekomstige waarschuwing) uit de kamerbrief: *Een klimaatbestendige ruimtelijke inrichting werkt ook door in hoe banken, investeerders en verzekeraars omgaan met de impact van klimaatrisico's op investeringsbeslissingen in de Nederlandse infrastructuur, economische sectoren en in de ruimtelijke inrichting.*

Structurerende keuzes hoge zandgronden:

1. Water langer vasthouden en minder snel afvoeren. Borging: in gebiedsprocessen.
2. Verhoging van de grondwaterstanden (orde grootte 10-50 cm). Borging: in gebiedsprocessen. Aandachtspunt voor Midden-Drenthe: gevolgen voor de bestaande bebouwing (vooral in relatie tot de aanwezige keileem)
3. In de gebiedsprocessen wordt ingezet op grootschalig herstel van beekdalen op zandgronden voor het verbeteren van de waterkwaliteit.
4. Beperking van grondwateronttrekkingen rondom Natura-2000 gebieden (niet alleen voor de drinkwatervoorziening).

De kamerbrief geeft aan: *we staan voor een flinke opgave. Maar de (lees bovenstaande) structurerende keuzes dragen bij aan het behoud van de strategische positie van onze agrarische sector en creëren ruimte voor het toekomstbestendig realiseren van alle andere ambities die we in*

Nederland hebben in de beperkte ruimte. Realisatie van deze keuzes kan in veel gevallen gecombineerd worden met andere opgaven.

Deze kamerbrief over water en bodem sturend heeft raakvlakken met NOVEX, NPLG, de nieuwe dwingende watertoets en het Nationaal Programma Bodem en Ondergrond.